

Rammeaftale 2016

Udviklingsstrategi for det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

Styringsaftale for det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

Kommunerne i region Sjælland og
Regionen Sjælland

Indholds fortegnelse

Sammenfatning:	4
Indledning	6
Ændringer og aktiviteter	8
Udviklingsstrategien	10
Konklusion i forhold til kommunernes indberetninger:	12
1)Børn og unge	13
2)Misbrug	13
3)Voksne handicappede	13
4)Voksne sindslidende	14
5)Herberg og Forsorgshjem	15
6)Kvindekrisecentre	15
7)Specialundervisning for voksne	15
8)Specialundervisning i Folkeskolen (jf. folkeskoleloven § 20, stk.2:)	17
9)Hjælpemidler	17
10)Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	18
Fokusområder	21
Aftaler vedrørende Grønland og Færøerne	25
Grønland	25
Færøerne	27
Styringsaftalen	28
Tilbud omfattet af Styringsaftalen	29
Aftale om takstudviklingen - Principper og anbefalinger	30
Mindst mulig administration	30
Færrest mulige takster	30
Færrest mulige tillægsydelse	30
Anbefalinger fra KKR Sjælland	31
Betalingsmodeller	31
Traditionel takstbetaling	31
Afregning for tillægsydelse	31
Betalingsaftale	32
Objektiv finansiering	32
Aftale om prisstruktur.	33
Aftaler om principper for evt. deling af udgifter forbundet med oprettelse og lukning.	33
Aftaler om afregningsfrister.	34

Opsigelsesvarsler	34
Overførsel af over/underskud	35
Standardkontrakter	35
National Koordinationsstruktur og centrale udmeldinger	35
Taskforce ift. lukningstruede tilbud:	36
Procedure for sociale tilbud med regional betydning, der har behov for særlig opmærksomhed	36
1. Indstilling af ønske om særlig opmærksomhed for et tilbud til styregruppen	36
2. Beslutningsforløb for den indstillende kommune /region, styregruppe og KKR	37
Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner.	37
Koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikre afdelinger	37
Ny takstbekendtgørelse – uddrag fra budgetvejledningen	38
Børnehus	39
Bilagsoversigt:	40

Sammenfatning:

De 17 kommunalbestyrelser i Region Sjælland og Regionsrådet skal ifølge rammeaftalelovgivningen årligt senest 15. oktober indgå en Rammeaftale (udviklingsstrategi og styringsaftale) på det specialiserede social- og undervisningsområde.

Rammeaftalen består af to dele – en udviklingsstrategi (kapacitetsbehov, faglig udvikling og fokusområder) og en styringsaftale (kapacitets- og økonomistyringsdel)

Udviklingsstrategien og Styringsaftalen bygger på KKR Sjællands syv principper for samarbejde på det specialiserede social- og undervisningsområde, som samtlige 17 kommunalbestyrelser har tilsluttet sig.

Udviklingsstrategien

Udviklingsstrategien skal have fokus på den faglige udvikling i de omfattede tilbud samt behov for oprettelse af nye pladser og tilbud samt fokusområder. Der skal således indgå et samlet skøn for behovet for regulering i antallet af tilbud samt områder der skal arbejdes med i det pågældende år.

Det generelle billede ift kommunernes tilbagemeldinger er at der på kapacitetssiden i det store hele opleves balance mellem udbud og efterspørgsel og kommunerne oplever sammenhæng mellem behov og udbudte tilbud, men at der er områder og målgrupper som man bør være opmærksom på. Kommunerne forventer flere hjemløse også unge og deraf øget pres på forsorgsområdet (pga forsørgelsesreformerne) og betoner derudover misbrugsproblematikker også for de unge. Endelig rummer hjemløshed og misbrug implikationer ift psykiatriområdet.

På den baggrund er det besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe omkring hjemløshed.

Spørgsmålet om kapacitet, efterspørgsel og udviklingstendenser på de lands- & landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger koordineres på tværs af de fem rammeaftaler og indgår med en fælles tekst i de fem udviklingsstrategier. Der er i 2016 seks landsdækkende tilbud, fem landsdelsdækkende tilbud og otte tilbud med sikrede afdelinger.

Med udviklingsstrategien aftales årligt en række fokusområder, som kommunerne arbejder med i det pågældende år.

Den 17. april 2015 var udvalgsmedlemmer og direktører fra de 17 kommuner og region Sjælland samlet til et temamøde, hvor oplæg til fokusområder for 2016 blev drøftet. Brugerrepræsentanterne fra det regionale dialogforum var også inviteret. Udover den forventede centrale udmelding om spiseforstyrrelse 1/11-2015 som man ville skulle arbejde med i 2016, blev der foreslået 4 andre fokusområder som der var opbakning til.

Fokusområderne for 2016 er:

- 1) Central udmelding 1/11-2015: Mennesker med svær spiseforstyrrelse
- 2) Kontanthjælpsreformens betydning for det specialiserede område og særlig fokus på de unge (15-25 år)
- 3) Psykiatriområdet
- 4) Kommunikationsområdet
- 5) Økonomi -

Udviklingsstrategien for 2016 er udarbejdet på baggrund af de 17 kommuners tilbagemeldinger om forventede ændringer i udbud og efterspørgsel og netværksgruppernes tilbagemelding indenfor de enkelte delområder samt de nævnte drøftelser om fokusområderne.

Styringsaftalen

Styringsaftalen er en aftale på det specialiserede social- og undervisningsområde mellem de 17 kommunalbestyrelser i Region Sjælland og Regionsrådet, som lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen og herunder beslutter takster og principper for omkostningsberegning og betalingsmodeller. Det anbefales, at styringsaftalen behandles som en del af den enkelte kommunes/regionens budgetproces.

Styringsaftalen skal som minimum indeholde:

- Angivelse af hvilke konkrete tilbud, der er omfattet af styringsaftalen Aftaler om udviklingen i taksterne for tilbud omfattet af aftalen Aftaler om prisstrukturen for de omfattede tilbud
- Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser
- Aftaler om principper for evt. indregning af driftsherrens udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud aftalt i rammeaftaleregii
- Aftaler om frister for afregning for brug af tilbud
- Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtage tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner.

På Sjælland har disse punkter også tidligere indgået i takstaftalen. Alle takster for institutioner omfattet af styringsaftalen beregnes efter samme principper. Principperne er: Mindst mulig administration, færrest mulige takster, færrest mulige tillægsydelse.

Af styringsaftalen for 2016 fremgår KKR Sjællands beslutning april 2015 om:

- at anbefale kommuner og region, at der i 2016 er en udvikling i taksterne på maksimalt pris- og lønudviklingen og med fokus på effektivitet, og
- tiltrådte forslag til analyse og tidsplan som oplæg til en flerårig aftale i forbindelse med rammeaftale 2017, og
- opfordrede kommuner og region til at levere data til brug for analyser og fremtidig styring af områderne.

Som udgangspunkt er tilbud indenfor de relevante lovparagraffer, der anvendes af flere kommuner omfattet af styringsaftalen. Det samme gælder regionale tilbud.

I lighed med styringsaftale 2015 indgår forslag om en taskforce ift. lukningstruede tilbud: en procedure for hvordan man samler op hvis der opstår problemer ift. specialiserede tilbud som er bevaringsværdige. Taskforce skal ses i sammenhæng med arbejdet med at identificere de mest specialiserede tilbud og loven med den nationale koordinationsstruktur pr. 1/7-2014.

Socialstyrelsen har pr. 1/11-2014 udsendt to centrale udmeldinger for hhv børn og unge med alvorligt synshandicap og voksne med kompleks erhvervet hjerneskade. Rammeaftalesekretariatet indsamler data fra kommunerne og afrapporter til Socialstyrelsen 1/3-2016.

Der er primo 2015 udsendt en ny takstbekendtgørelse som er implementeret i takstaftalen I lighed med styringsaftale 2014 og 2015 indgår standardkontrakter for børneområdet og for voksenområdet som bilag til styringsaftalen for 2016.

Indledning

Nærværende Rammeaftale er en aftale mellem de 17 kommunalbestyrelser i Region Sjælland og Regionsrådet på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområde.

Det specialiserede socialområde består af områderne:

- Børn og unge
- Voksne handicappede¹
- Voksne sindslidende
- Hjælpemidler
- Sikrede institutioner
- Personer med misbrug
- Herberg og forsorgshjem
- Kvindekrisecentre

Specialundervisningsområdet består af områderne:

- Specialundervisning for børn
- Specialundervisning for voksne

Rammeaftalen anvendes på følgende typer af tilbud i regionen:

- Særlige dagtilbud for børn og unge
- Særlige klubtilbud for børn og unge
- Generelt godkendte plejefamilier og generelt godkendte kommunale plejefamilier
- Opholdssteder for børn og unge
- Døgninstitutioner efter SEL § 66, nr. 6.
- Tilbud om behandling af stofmisbrugere
- Beskyttet beskæftigelse
- Aktivitets- og samværstilbud
- Botilbud, forsorgshjem og kvindekrisecentre mv.
- Hjælpemiddelcentraler
- Almene ældreboliger, der ejes af en region, en kommune, en almen boligorganisation eller en selvejende institution, og som er tilvejebragt med særligt henblik på at betjene personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v.
- Plejeboliger efter lov om boliger for ældre og personer med handicap
- Køb af specialrådgivningsydelser i tilknytning til de konkrete tilbud, der er omfattet af styringsaftalen

Rammeaftalen anvendes på følgende typer af specialundervisningstilbud i regionen:

- De lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud, der drives af regionsrådet
- Undervisningstilbud for personer med tale-, høre eller synsvanskeligheder (kommunikationscentre).
- Rådgivning og vejledning, der ydes af de regionale undervisningstilbud.

Kommunalbestyrelserne og regionsrådene skal i forbindelse med fastlæggelse af udviklingsstrategien sikre indbyrdes koordinering om de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikre afdelinger, og sikre indbyrdes koordinering mellem de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud.

---

¹ Voksne udviklingshæmmede, fysiske handicappede samt mennesker med autisme og hjerneskade.

Til dette formål er nedsat et tværregionalt koordinationsforum, bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hvert af de fem Kommunekontaktråd (KKR), som er ansvarlig for at udarbejde forslag til landsdækkende koordinering af de berørte områder. Hvert år udarbejdes i fællesskab mellem de fælleskommunale rammeaftalesekretariater én samlet beskrivelse af ændringer i kapacitet og efterspørgsel og udviklingstendenser inden for de af tilbuddene omfattende målgrupper. Beskrivelsen bygger på indmeldinger fra tilbuddenes driftsherrer og samtlige kommuner.

Der er i 2015 seks landsdækkende tilbud, fem landsdelsdækkende tilbud og otte tilbud med sikrede afdelinger. De mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud i Region Sjælland er: Kofoedsminde, Synscenter Refsnæs og Kolonien Filadelfia. De sikrede afdelinger i Region Sjælland er: Bakkegården og Stevnstortet. Oversigt over lands- & landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger er vedlagt i bilag.

Regionerne eller en eller flere kommuner skal etablere tilbud efter § 108 i lov om social service til personer som har bopæl på Færøerne eller i Grønland, som har betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og hvis behov for hjælp ikke kan dækkes gennem tilbud på Færøerne eller i Grønland.

Specialundervisningen efter Folkeskolelovens § 20 stk. 2 er ikke en del af rammeaftalen jf. rammeaftalelovgivningen, men de 17 kommuner i region sjælland har valgt at koordinere de tilbud (specialskoler), hvor der er mindst 5 kommuner, der bruger tilbuddet - gennem dette eksisterende tværkommunale samarbejdsforum som styregruppen for rammeaftalen udgør og politisk koordineres i KKR. Tilbud , hvor mere end 5 kommuner bruger tilbuddet indgår i en allonge til rammeaftalen med aftaler tilsvarende dem som er gældende for den egentlige rammeaftale herunder udviklingsstrategi og styringsaftale samt takstafte. Allongen er vedlagt i bilag.

Tilbud i Rammeaftalen kan kategoriseres på følgende 3 typer:

- 1) Tilbud hvor driftskommunen ikke har planlagt salg af pladser til andre kommuner. (Lokale tilbud).
- 2) Tilbud hvor driftskommunen har indgået aftale med en eller flere andre kommuner om anvendelse af tilbuddet. (Klynge-tilbud).
- 3) Tilbud, hvor der ikke er indgået konkret aftale mellem driftskommunen og en eller flere andre kommuner om anvendelse af tilbuddet, og hvor en stor del/størstedelen af pladserne på mere markedslignende vilkår anvendes af andre kommuner, evt. også af kommuner uden for regionen. (Regionalt orienterede tilbud).

Oversigt over de enkelte tilbud sker ved udtræk fra Tilbudsportalen og disse fremgår af bilag 4 i rammeaftalen. Alle offentlige tilbud er omfattet af rammeaftalen, mens private tilbud ikke er omfattet af rammeaftalen.

Ændringer og aktiviteter

Siden sidste Rammeaftale medio 2014 har der været følgende ændringer og aktiviteter:

Misbrug

Ift. fokusområdet for 2014 om metodeudvikling med misbrugsområdet som case er gennemført en analyse i 2014 om kvalitet og sammenhæng på misbrugsområdet i Region Sjælland. Der er etableret en klyngeorganisering som fortsætter udviklingsarbejdet.

De mest specialiserede tilbud

Der er for 2. gang ultimo 2014 gennemført en kortlægning af de mest specialiserede tilbud og indsatser på børne- og voksenområdet i kommunerne i Region Sjælland. I 2015/2016 er udpeget 9 tilbud som mest specialiserede, hvilket er en udvidelse med to ift. 2013/2014.

Hjerneskode

Der er primo 2015 gennemført 2. spørgeskemaundersøgelse der afdækker senhjerneskodeindsatsen ift Sundhedsstyrelsens krav i forløbsprogram og KLS anbefalinger som opfølgning på projektet om senhjerneskode, der er gennemført i 2014. Hjerneskodeområdet aktualiseres af at "Voksne med erhvervet senhjerneskode" er en af de to centrale udmeldinger fra Socialstyrelsen 1/11.

Forpligtende samarbejde og Taskforce ift. lukningstruede tilbud

Fokusområdet (2014) forpligtende samarbejde ligger i forlængelse af arbejdet med de mest specialiserede tilbud. Der er under fokusområdet arbejdet med forslag til en regional overvågningsstruktur og forslag til hvordan man samler op hvis der konstateres problemer. Dette arbejde skal medvirke til at forhindre evt. driftspålæg og skal ses i sammenhæng med etablering af den nationale koordinationsstruktur på det mest specialiserede socialområde. Konkret sker der en løbende overvågning via årlig afdækning af mest specialiserede tilbud (hvad der minimum skal samarbejdes om) og der er etableret en taskforceprocedure for håndtering af lukningstruede bevaringsværdige tilbud i styringsaftalen. December 2014 og januar 2015 er afholdt workshops om forpligtende samarbejde med hhv. synsområdet og hjerneskodeområdet som cases jf. socialstyrelsens centrale udmeldinger.

Analyse af kommunikationsområdet

Styregruppen har ultimo 2014 besluttet at igangsætte en analyse af kommunikationsområdet som en del af udviklingsarbejdet og i første omgang med Taleinstituttet, VISP og Specialrådgivningen som cases, da disse institutioner alle oplever reduktion i abonnements aftaler. Der arbejdes videre med analysen herunder som fokusområde for 2016

Lov om ændring af lov om social service mv. (opfølgning på evaluering af kommunalreformen)

Lov om ændring af lov om social service mv. er trådt i kraft 1/7-2014 og rummer væsentligst en National koordinationsstruktur, hvor Socialstyrelsen får en række beføjelser ift. kommunerne: Socialstyrelsen overvåger specialiserede og komplekse målgrupper, melder temaer ud som kommunerne skal forholde sig til og kan pålægge kommunerne oprettelse og drift af tilbud. Loven betyder at udviklingsstrategien og styringsaftalen følger hinanden tidsmæssigt med deadline i Kommunalbestyrelserne 15. oktober.

Socialstyrelsens centrale udmeldinger

Socialstyrelsen har pr 1/11-2014, udsendt to første centrale udmeldinger som kommunerne skal forholde sig til og som indgår i den eksisterende rammeaftaleorganisering og fremadrettet

administrativt og politisk behandles som en del af rammeaftalens udviklingsstrategi. De to første centrale udmeldinger omhandler 1) Børn og unge med alvorlig synsnedsettelse 0-17 år og 2) Voksne med kompleks erhvervet hjerneskade. Deadline for behandling er 1/3-2016, fremadrettet er det sammen med rammeaftalen i oktober. Rammeaftalsekretariatet varetager indsamlingen af data fra kommunerne og afrapporterer til Socialstyrelsen 1/3-2016. Den næste centrale udmelding er "mennesker med svær spiseforstyrrelse" (1/11-2015)

Ny takstbekendtgørelse

Der er primo 2015 udsendt en ny takstbekendtgørelse, der er implementeret i takstaftalen som tager højde for de ændrede regler om overførsel af over/underskud. Den væsentligste ændring i bekendtgørelsen er at underskud op til 5% ikke længere kan overføres.

Børnehus

Jf. rammeaftalebekendtgørelsen skal kommuner og region i forbindelse med styringsaftalen drøfte børnehus. Børnehus Sjælland blev oprettet den 1. oktober som en del af Overgrebspakken. Næstved Kommune har siden 1. oktober 2013 drevet Børnehus Sjælland, som er det samlende rådgivende og undersøgende tilbud for kommunerne, sygehusene og politikredsene i region Sjælland. I 2014 har der været 147 egentlige børnehussager og 97 konsultative sager, som viser en meget stor variation kommunerne imellem. Det aktuelle antal sager i starten af 2015 tyder på, at 2015 vil ende med 175-180 egentlige børnehussager. Der er ingen grund til at antage at stigningen i antallet af sager er udtryk for, at der sker flere overgreb mod børn. Der er snarere tale om, at en andel af de sager, der i henhold til loven skal være børnehussager, ikke har været det

Socialtilsyn

Lov om Socialtilsyn trådte i kraft den 1. januar 2014. Socialtilsynet skal udarbejde en årsrapport om tilbuddenes kvalitet, som skal sendes til sekretariaterne for rammeaftalen og socialstyrelsen senest den 1. juli året efter det kalenderår rapporten vedrører. Rapportens konklusioner skal indgå i drøftelserne om den rammeaftale på det sociale område og det almene ældreboligområde, som årligt indgås mellem kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet. Det betyder, at rapporten vedrørende 2014 i praksis først drøftes som separat sag i KKR i efteråret 2015 og at eventuelle udviklingstemaer først kan indgå i udviklingsstrategien for 2017. Kommuner, Region og Socialtilsyn Øst vil i 2015 fortsætte dialogen og det gode samarbejde, som hidtil har været gældende. Den indsigt i kvaliteten i tilbuddene, som tilsynet giver, er vigtig for kommuner og region i arbejdet med at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddene.

Jf. rammeaftalebekendtgørelsen skal kommuner og region i forbindelse med styringsaftalen drøfte socialtilsyn. I forhold til drøftelsen af finansieringen for det kommende år af det socialtilsyn, som godkender og fører tilsyn med sociale tilbud i regionen kan Socialtilsyn Øst oplyse, at fastsættelsen af takst for 2016 afventer den endelige afklaring af antallet af tilbud hidrørende under Socialtilsyn Øst's kompetence, samt eventuelle justeringer (estimer), der er grundlag for den viden Socialtilsyn Øst indhenter i 2014 og 1. halvår af 2015. Dette kan eksempelvis være estimer over forventede ny-ansøgninger med mere.

Ny Rammeaftalebekendtgørelse

Bekendtgørelse om rammeaftaler mv. på det sociale område og på det almene ældreboligområde (nr. 1156 af 29/10/2014) afløser tidligere bekendtgørelser pga. ændringer jf. lov om ændring af lov om social service 1/7-2015. På specialundervisningsområdet gælder

Bekendtgørelse om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud mv. (nr. 760 af 24/06/2014)

Udviklingsstrategien

Udviklingsstrategien skal have fokus på den faglige udvikling i de omfattede tilbud samt behov for oprettelse af nye pladser og tilbud. Den skal kunne anvendes i den enkelte kommune som input til budgetforhandlingerne og give anledning til en politisk drøftelse.

Følgende emner SKAL indgå i udviklingsstrategien:

- Et samlet skøn over behovet for regulering i antallet af tilbud.
- Konsekvenser af udviklingsplaner for botilbud med over 100 pladser. Udviklingsplanen skal udformes af driftsejeren, men planen kan have betydning for det nuværende antal pladser, indholdet i tilbuddet m.v.
- Koordinering af lands- og landsdelstilbud samt sikre afdelinger/ botilbud og særlige forpligtelser vedr. tilbud til Grønland og Færøerne.
- Bilagsoversigt over alle tilbud beliggende i regionen (udtræk fra Tilbudsportalen).

Følgende KAN indgå:

- Den faglige udvikling i tilbuddene.
- Fleksibel anvendelse af eksisterende tilbud.
- Udvikling i behov og deraf afledte behov for tilbud.
- Forebyggende foranstaltninger.
- Behandlingstilbud til alkoholmisbrugere.

For specialundervisningsområdet skal udviklingsstrategien have fokus på den faglige udvikling i de omfattede tilbud, fleksibilitet i anvendelse af tilbuddene samt behov for oprettelse af nye pladser og tilbud.

Følgende emner SKAL indgå i udviklingsstrategien for specialundervisningsområdet:

- Faglig udvikling på baggrund af udvikling i behov det foregående år
- Mulighed for fleksibel anvendelse af eksisterende undervisningstilbud
- Samlet skøn over behov for regulering i antal pladser og eller undervisningstilbud

Følgende emner KAN indgå i udviklingsstrategien for specialundervisningsområdet:

- Kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet kan aftale at udviklingsstrategien kan indeholde yderligere elementer.
- Kommunalbestyrelserne skal desuden sørge for at de relevante brugerorganisationer bliver inddraget i forbindelse med udarbejdelse af udviklingsstrategien.

Ifølge lovgivningen skal kommunerne fra rammeaftale 2012 og frem ikke længere bidrage med input til Rammeaftalen via en "Kommunal Redegørelse".

Spørgeskema 1: Kommunernes forventninger til ændringer i efterspørgsel og udbud

Oplysninger fra kommunerne og Regionen fra Rammeaftale 2012 og frem er skabt på baggrund af et enkelt spørgeskema, hvor kommuner og Region er blevet bedt om at beskrive

hvorvidt der er ændringer i udbud/efterspørgsel på de forskellige områder, baseret på hvad de faktisk forventer at ville efterspørge og udbyde.

Rammeaftalens udviklingsstrategi bygger derved på kommunernes og regionens årlige tilbagemeldinger om forventede udbud og brug af pladser.

Konkret er kommunerne/Regionen blevet spurgt om:

Hvor forventes der at ske ændringer i forhold til Rammeaftalen for 2015?

I svarene har Kommunerne anført under hvilke paragraf-områder ændringerne forventes –

Konkret drejer det sig om følgende områder og paragraffer i Sociallovgivningen (Lov om social service):

- Børn og unge (§ 32, 36, 66, 67)
- Stofmisbrug (§ 101, 103, 104, 105, 107 og 108)
- Voksne Handicappede (§ 103, 104, 105, 107 og 108)
- Voksne Sindslidende (§ 103, 104, 105, 107 og 108)
- Herberg og Forsorgshjem (§ 110)
- Kvindekrisecentre (§ 109)

Samt følgende områder og paragraffer i lov om folkeskolen og lov om specialundervisning for voksne:

- Specialundervisning for børn (iht. Folkeskolelovens § 20, stk 3) herunder lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn og unge under 18 år
- Specialundervisning for voksne (iht.Lov om specialundervisning for voksne § 1, stk. 2 og § 1, stk 3.)
- Specialundervisning for børn (iht. Folkeskolelovens § 20, stk. 2), herunder specialskoler og klasser.

Ift. de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger varetages koordinering og samarbejde om udvikling og kapacitet i samarbejde mellem de 5 regioner og kommunerne. Spørgsmål om udbud og efterspørgsel af pladser mv. indgår derfor også i spørgeskema til de kommunale redegørelser.

Spørgeskema 2: Tværregionalt spørgeskema

I forbindelse med udviklingsstrategien for 2016 er som noget nyt også udsendt et tværregionalt spørgeskema som belyser sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel af pladser indenfor det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet, lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger og som gør det muligt at sammenligne på tværs af regionerne. Dette er konkret belyst ved kommunernes oplevelse af behov for tilbud ift. udbud af tilbud indenfor de forskellige målgrupper på Voksen og Børne- og ungeområdet og indenfor de forskellige lands -og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger.

Konkret er kommunerne/Regionen blevet spurgt om:

I hvilken grad oplever kommunen sammenhæng mellem kommunens behov for specialiserede tilbud til nedenstående målgrupper på (voksenområdet hhv. børne-og ungeområdet), og det samlede udbud af specialiserede tilbud til denne målgruppe, der er omfattet af

Udviklingsstrategien i Rammeaftalen?

(Opfyldelsesgrad efter skala fra 1-5, 1= mindst grad og 5=højest grad)

Ift. lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger er kommunerne blevet bedt om at markere hvert tilbud for sig i relation til kommunens vurdering af hvorvidt der opleves sammenhæng mellem kommunens behov for tilbud af denne karakter og tilbuddets udbud af ydelser, pladser mv. (1= havde ingen borgere på tilbuddet foregående år, 2=sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel, 3=ikke sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel)

Konklusion i forhold til kommunernes indberetninger:

Det generelle billede ift kommunernes tilbagemeldinger er at der på kapacitetssiden i det store hele opleves balance mellem udbud og efterspørgsel og kommunerne oplever sammenhæng mellem behov og udbudte tilbud, men at der er områder og målgrupper som man bør være opmærksom på.

Kommunerne forventer flere hjemløse også unge og deraf øget pres på forsorgsområdet pga forsørgelsesreformerne (kontanthjælp og førtidspension) og betoner derudover misbrugsproblematikker også for de unge. På ungeområdet er der separate problematikker omkring hjemløshed, misbrug og indenfor forsorgshjemområdet. Endelig rummer hjemløshed og misbrug implikationer ift psykiatriområdet".

Indenfor børneområdet forventer enkelte kommuner øget efterspørgsel indenfor plejefamilieområdet, enkelte kommuner forventer øget udbud/efterspørgsel indenfor autismeområdet for både børn og unge og indenfor voksenhandicapområdet betones også hjernesker.

På indholdssiden er der variationer indenfor de enkelte områder herunder i forhold til udviklingstendenser både demografisk og fagligt og konkret i forhold til enkelte tilbud.

I det følgende gives et kort overblik i forhold til serviceområderne:

- 1) Børn og unge
- 2) Misbrug
- 3) Voksne handicappede
- 4) Voksne sindslidende
- 5) Herberg og Forsorgshjem
- 6) Kvindekrisecentre
- 7) Specialundervisning for voksne
- 8) Specialundervisning i folkeskolen
- 9) Hjælpemidler
- 10) Lands- og landsdelsdækkende tilbud og Sikrede afdelinger

Desuden har netværksgrupperne givet tilbagemelding indenfor deres delområder: Børn og Unge, Voksne handicappede, Voksne sindslidende og Specialundervisning for voksne. Der er ikke nedsat faste netværksgrupper for de øvrige delområder.

Oversigt over kommunernes tilbagemeldinger på de enkelte serviceområder og indenfor de enkelte målgrupper på voksenområdet og børne- og ungeområdet er vedlagt i Appendiks i bilag 1.

1) Børn og unge

Overblik

6 kommuner forventer ændringer i udbud/efterspørgsel, heraf forventer 5 ændret efterspørgsel og 3 ændret udbud. På efterspørgselssiden forventes øget efterspørgsel efter plejefamilier (3), aflastning til autister (1) og ift forsorgshjem fra unge tidligere anbragte (1). På udbudssiden forventes øget antal af aflastningsplader og døgnpladser indenfor autismeområdet (1), et antal forsorgshjemspladser erstattes med ungeherberg (1) og der arbejdes med at specialisere plejefamilier i stedet for anbringelser (1).

Netværksgruppens tilbagemelding

Kommunernes indmeldinger viser overordnet, at udbud og efterspørgsel passer sammen generelt og at der ikke er de store ændringer på området. Netværket for børn og unge vurderer, at det også er den generelle tendens på børne- og ungeområdet. En tendens i mange kommuner er at der arbejdes med at anbringelser sker i plejefamilier frem for på institutioner.

2) Misbrug

Overblik

2 kommuner forventer ændringer i udbud/efterspørgsel. På efterspørgselssiden forventer 2 kommuner øget efterspørgsel efter både, dag-, døgn- og botilbud. På udbudssiden er har 1 kommune startet tættere samarbejde med arbejdsmarkedsområdet ift praktikpladser og rehabilitering

Der er pt ikke nedsat en netværksgruppe indenfor dette område, men der er etableret en klyngeorganisering jf. at Metodeudvikling på misbrugsområdet var udpeget som fokusområde i rammeaftale 2014. Der er udarbejdet en rapport om kvalitet og sammenhæng på misbrugsområdet i region Sjællands kommuner, som gør status på i hvilken grad, kommunerne lever op til KLs 12 anbefalinger for en styrket misbrugsbehandling og i hvilken grad, klyngeorganiseringen er en effektiv samarbejdsform for udviklingsarbejdet på området. Rapporten indkredser områder der er særligt væsentlige og effektfulde at samarbejde om, når målet er at skabe øget sammenhæng i behandlingsindsatser og effektiv metodeudvikling. Klynge-samarbejdet fortsætter i 2015 udviklingsarbejdet i tråd med rapportens anbefalinger, med fokus på øget brug af familieorienterede behandlingsmetoder og på overblik over indsatser for unge i klyngeorganiseringens tre geografiske klynger.

3) Voksne handicappede

Overblik

6 kommuner forventer ændringer i udbud/efterspørgsel, heraf forventer 5 ændret

efterspørgsel og 6 ændret udbud. På efterspørgselssiden forventes øget efterspørgsel efter løntilskudsstillinger til borgere i beskyttet beskæftigelse, tilgang af borgere med erhvervet senhjerneskade, flere ældre udviklingshæmmede med behov for botilbud, øget behov for botræning til unge mennesker der flytter hjemmefra og behov for et beskæftigelsestilbud til 80 borgere fra 2016. På udbudssiden udvider 1 kommune antallet af pladser til blinde/svagtseende med fysisk/psykiske handicap, 1 kommune reducerer antallet af § 103 pladser til borgere i beskyttet beskæftigelse, 1 kommune forventer at øge antallet af pladser til hjerneskadede, 1 kommune opretter et botilbud på plejecenter med demenskompetence, 2 kommuner udvider antallet af pladser til autister og 1 kommune reducerer antallet af pladser generelt.

Netværksgruppens tilbagemelding:

Netværksgruppen påpeger at Socialtilsynets tilsynsprocedure er en begrænsning for at kommunerne kan anvende Rammeaftalens 20 % fleksibilitet. Dette giver store udfordringer og megen lidt fleksibilitet for kommunerne i at kunne handle akut i komplicerede sager. På trods af akutmuligheden i Lov og socialtilsyn er 3 uger til at finde et egnet botilbud ofte ikke tilstrækkelig. Ligesom Socialtilsynet p.t. opererer med en sagsbehandlingstid for nygodkendelse af tilbud på 26 uger.

Netværksgruppen mener derfor, at der med fordel for kommunerne kunne opereres med godkendte projektpladser i rammeaftalen. Forstået som fleksible pladser som kan benyttes/oprettes ved akutte sager. Projektpladserne bliver en slags bufferpladser, der skal oplyses til Rammeaftalen, uanset de er belagte eller ej. De vil skulle betragtes som en udvidelse af pladsantallet.

4)Voksne sindslidende

Overblik

6 kommuner forventer ændringer i udbud/efterspørgsel, heraf forventer 4 ændringer i udbud og 6 forventer ændringer i efterspørgsel . På efterspørgselssiden forventes ændringer pga af flere unge med behov fra børne-og ungeområdet, øget efterspørgsel efter løntilskudsstillinger, flere flygtninge med behov for intensiv støtte og generel ændring af botilbud oprettet i almennyttige boliger fra § 107/108 til § 85. På udbudssiden forventes ændringer med oprettelse af nyt botilbud for voksne med udviklingsforstyrrelser og autisme, udvidelse af pladsantallet til blinde/svagtseende med fysiske/psykiske handicap, reduktion af § 103 pladser inden for beskyttet beskæftigelse, undersøgelse af muligheden for oprettelse af imidlertidig botilbud til flygtninge og nedlæggelse af et § 107/108 tilbud.

Netværksgruppens tilbagemelding

De store arbejdsmarkedsreformer om førtidspension og kontanthjælp påvirker i stort omfang den kommunale støtte til borgere med psykiske problemer, både i indsatser orienteret mod beskæftigelse/uddannelse, og i borgernes forsørgelsesgrundlag.

Rehabiliterings- og recovery-tilgangen i borgernes støtte har sat mange udviklingsaktiviteter i gang på psykiatriområdet i den enkelte kommune. Lige fra tidlig opsporing og tidlig indsats til børn og unge, bedre udredning og målsætning af støtten til borgeren, øget brug af arbejdsmarkedsstøtte og hjemmevejledning/bostøtte frem for botilbud, færre længerevarende

botilbud til fordel for flere midlertidige botilbud, sammenhængende støtte til borgere med misbrugsproblemer.

Dertil kommer udfordringer i samarbejdet med den regionale psykiatri, bl.a.:

- de tidlige udskrivninger fra regionspsykiatri til socialpsykiatri, også af borgere med svære psykiske og adfærdsmæssige problemer
- specialiseringen i den regionale psykiatri. Herunder hører også øget fokus på forebyggelse af vold i socialpsykiatrien.
- metodeudvikling på tværs af sektorer med mange parter
- øget fokus på sundhedsaftalernes muligheder for fastlæggelse af samarbejde mellem kommuner og mellem kommuner og region
- udvikling af dokumentation og sagsbehandling

Fortsat følge og drøfte nationale, kommunale og regionale initiativer som har betydning for området. I 2015 forventes bl.a. følgende at blive drøftet:

- Regeringens udformning af de annoncerede rehabiliteringsmål for kommunerne
- Hvordan modsvarer kommunerne det stigende behov for indsats med de tilgængelige ressourcer
- Flere borgere med komplekse symptomer og problemer udskrives til socialpsykiatrien.
- Nye løsningsmodeller og effektivisering (kulturændring)

5) Herberg og Forsorgshjem

Overblik

5 kommuner forventer ændringer på området, heraf forventer 4 øget efterspørgsel og 2 udvider kapaciteten med hhv ungeherberg og sygeafdeling

Der er pt ikke nedsat en netværksgruppe indenfor dette område, men en faglig vurdering fra en forsorgshjemsleder er at der er for få § 110 pladser. Primo 2015 opleves daglig 4-8 henvendelser fra borgere, myndigheder eller andre forsorgshjem som afvises pga fuld belægning. Sædvanligvis har man en belægningsprocent på 96-98, hvilket også tyder på fuld belægning i resten af regionen. Ift. reformer på forsørgelsesområdet, er det oplevelsen at Kontanthjælpsreformen med sin lavere Uddannelseshjælp til uddannelsesparate borgere under 30 år, har medført en stigende tilgang af netop denne gruppe. Borgerne oplyser ved indskrivning, at de ikke har en bolig, og Uddannelseshjælpen er for lav til at betale husleje for.

6) Kvindekrisecentre

Overblik

1 kommune forventer ændringer i efterspørgslen indenfor dette område og 1 kommune vurderer at der er for få pladser på Sjælland.

Der er pt ikke nedsat en netværksgruppe indenfor dette område.

7) Specialundervisning for voksne

Overblik

1 kommune forventer øget efterspørgsel på syns- og høreområdet og herunder ift. CI-operede, tinitusramte og undervisningstilbud til borgere med diagnoserne ADHD, angst og depression

Netværksgruppens (Regionsforum for Voksenspecialundervisning) tilbagemelding:

Regionsforum vurderer, at der er behov for at forbedre vilkårene for driften og udviklingen af de faglige miljøer på kommunikationsområdet, så de fremtidssikres. Ingen af kommunerne i region Sjælland har en tilstrækkelig kritisk masse til at kunne varetage opgaven vedr. kommunikationshandicap for alle nuværende målgrupper.

Regionsforum anbefaler derfor, at der udarbejdes *en strategi for den samlede opgaveløsning på voksenspecialundervisningsområdet* i region Sjælland. En strategi, hvor kommunernes ønske om effektiv drift og gennemsigtighed i områdets ydelser/serviceniveauer forenes med kommunikationscentrenes behov for faglig og økonomisk bæredygtighed. Formålet er at styrke koordinationen og planlægningen på tværs af regionens kommuner til sikring af og videreudvikling af den mest specialiserede indsats på voksenspecialundervisningsområdet.

Analyse af kommunikationsområdet - VISP og Taleinstituttet

Status er, at VISP (videncenter for Specialpædagogik, et kommunikationscenter, hvor Næstved er driftsherre, og som betjener kommuner i den sydlige del af regionen) og Taleinstituttet (Kommunikationscenter på taleområdet, hvor Guldborgsund er driftsherre) er i gang med analysearbejde og videre proces.

Ift. VISP er der udarbejdet en analyse som danner grundlag for nye modeller for tilkøb af ydelser på forskelligt niveau, afhængig af hvad kommunerne kan og ønsker at løse i eget regi.

Der arbejdes på at etablere en finansieringsmodel – en pakkemodel – der giver kommunerne mulighed for at købe fagpakker særskilt og på forskellige niveau, afhængig af om man ønsker alene at købe højt specialiserede ydelser, eller om man ønsker at købe både moderate specialiserede og højt specialiserede ydelser eller slet ikke vil købe pakker til bestemte målgrupper.

Modellen tager højde for kommunernes forskellige ønsker, der spænder fra ønsker om at bevare samarbejdet på abonnementsvilkår, til et ønske om en mere fleksibel model for tilkøb. Lolland fastholder sin opsigelse af aftalen med VISP, og løser pr. 1. januar 2016 dermed alle opgaver i relation til Lov om specialundervisning for voksne. Guldborgsund har taget stilling til pakkemodellen ved udvalgs møde i slutningen af maj måned og har tiltrådt denne, dvs. VISP vil kunne fortsætte, idet der dog skal ske en tilpasning i forbindelse med Lollands udtræden. Guldborgsund har på deres udvalgs møde d. 26. maj, besluttet at købe dele af den samlede pakkemodel. Det betyder at Guldborgsund med virkning fra 1. januar løser alle opgaver i tilknytning til høreområdet, kommunikationsområdet (stemme/stammen) samt læsning (sammensatte funktionsvanskeligheder, ordblindeundervisning)

Ift. Taleinstituttet er status at byrådet i Guldborgsund kommune behandler en sag på deres møde i juni måned, hvor det indstilles, at Taleinstituttet lukker og Guldborgsund kommune derved beder om, at blive frigjort fra deres forsyningspligt. Baggrunden er, at to kommuner har meldt sig ud af samarbejdet, og efter dialog med Faxe og Stevns har de ligeledes meddelt, at de vil organisere egne tilbud til erstatning for Taleinstituttets nuværende ydelser. Der vil således ikke restere et spørgsmål om forsyningsforpligtelse. Samarbejdet ophører forventeligt den 31. december 2015.

8) Specialundervisning i Folkeskolen (jf. folkeskoleloven § 20, stk.2:)

Som i rammeaftalen for 2015 er der også i rammeaftalen for 2016 en allonge om specialundervisning i folkeskolen. Denne er vedlagt i bilag 2

Overblik

Ingen kommuner forventer ændringer indenfor dette område

Der er pt ikke nedsat en netværksgruppe indenfor dette område.

9) Hjælpemidler

Overblik

Ingen kommuner forventer ændringer indenfor dette område

Netværksgruppens tilbagemelding:

Netværksgruppen Specialundervisning og Hjælpemidler blev ultimo 2011 delt i to, så der på hjælpemiddelområdet var et netværk ledet af Holbæk Kommune. Specialrådgivningen i Holbæk, Holbæk kommune, varetager netværksaktiviteter ift. hjælpemidler efter aftale med de berørte kommuner. Der er ved Specialrådgivningen nedsat en styregruppe med repræsentanter fra alle aftale-kommuner. Specialrådgivningen i Holbæk rådgiver om hjælpemidler, udvikler og designer individuelle hjælpemidler. Herunder har rådgivningen specialviden om IKT – f.eks. øjenstyring af computere mm.

Specialrådgivningen har indgået en VISO-kontrakt med Servicestyrelsen og indgår derfor i et landsdelsdækkende specialtilbud.

Specialrådgivningen har løbende været tema i de hidtidige rammeaftaler, bl.a. i rammeaftalen for 2013, hvor det blev beskrevet, at Holbæk for at sikre forsyningsforpligtigelsen overfor de tilbageværende tilslutningskommuner havde nedsat en styregruppe med deltagelse af disse. Formålet hermed var at skabe et dialogforum, så Specialrådgivningens ydelser løbende matcher kommunernes behov.

Holbæk kommune har, med opbakning fra Styregruppen ved Specialrådgivningen, i forbindelse med den i gangværende kategorisering af de mest specialiserede tilbud i regionen, indstillet Specialrådgivningen til optagelse på listen placeret under de mest specialiserede tilbud. Det er vurderingen at institutionen, som en af de få tilbageværende af sin art på landsplan og med sine særlige specialiserede ydelser, fremover vil kunne få behov for at blive underlagt særlige vilkår, beskyttelse eller ordninger til sikring af eksistensgrundlaget.

Der er stadig brug for drøftelser og overvejelser af Specialrådgivningens ydelser set i forhold til, at rådgivningen er den eneste af sin art i regionen og dens funktion som landdelsdækkende specialtilbud.

Specialrådgivningen har i 2014 stabiliseret økonomien på trods af fortsat vigende efterspørgsel på konsulentytelser fra kommunerne. Samtidig foregår der en række bestræbelser på at udvikle nye ydelser bl.a. indenfor områderne velfærds- og kommunikationsteknologi – men grundlæggende bør efterspørgslen på konsulentytelser ikke falde yderligere i de kommende

år. Specialrådgivningens indtægtsgrundlag er stadig vigende og driftsgrundlaget må derfor fortsat betegnes som skrøbeligt og usikkert.

Analyse af kommunikationsområdet - Specialrådgivningen

Ift. Specialrådgivningen i Holbæk er igangsat Taskforceprocedure jf. styringsaftalen

Baggrunden er at i 2015 har 3 af de 7 kommuner, der ellers har haft en tilslutningsaftale, opsagt aftalen, hvilket betyder at der vil mangle indtægter i tilslutningsafgift plus takstbetaling. Derfor er det nødvendigt at træffe beslutning om Specialrådgivningens fremtid. Holbæk kommune har primo 2015 med rammeaftalesstyregruppens opbakning indstillet Specialrådgivningen til Taskforceprocedure for lukningstruede tilbud som jf. styringsaftalen er en faglig og økonomisk vurdering for at få afklaret Specialrådgivningens fremtid, som forventes afsluttet medio 2015.

Status medio 2015 er at der er en igangværende proces, der indeholder en taskforceprocedure jf. styringsaftalen. Taskforce gruppen og styregruppen er enig med Holbæk Kommune i at Specialrådgivningen ikke er bæredygtig i sin nuværende form.

Holbæk Kommune har afklaret med de 3 resterende abonnementskommuner (Slagelse, Solrød og Lejre), at der ikke er nogen forsyningsforpligtelse for dem. Som leverandør til VISO er det klart vigtigste område siddestillingsanalyser og rådgivning. Holbæk Kommune er indstillet på fortsat at levere disse ydelser. Holbæk kommune aftaler snart nærmere med VISO, hvilke af de øvrige VISO opgaver, der fortsat kan varetages. Styregruppen for rammeaftalen har anbefalet, at det undersøges om disse funktioner kan kobles på et kommunikationscenter, f.eks. det der ligger i Holbæk.

Der resterer en lukningsprocedure for Specialrådgivningen, der involverer de 7 kommuner, der havde abonnementsaftale i 2014.

10)Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Overblik

Ingen kommuner forventer ændringer indenfor dette område

Der er pt ikke nedsat en netværksgruppe indenfor dette område.

Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger – status på kapacitet og belægning på landsplan

I forbindelse med udarbejdelsen af udviklingsstrategierne på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet skal der sikres indbyrdes koordinering mellem regionerne af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger. Til dette formål er nedsat et tværregionalt koordinationsforum bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hvert af de fem Kommunekontaktråd (KKR). Koordinationsforummet er ansvarlig for at udarbejde forslag til landsdækkende koordinering af de berørte områder. Hvert år udarbejdes i fællesskab mellem de fælleskommunale rammeaftalesekretariater én samlet beskrivelse af ændringer i kapacitet og efterspørgsel og udviklingstendenser inden for de af tilbuddene omfattende målgrupper. Beskrivelsen bygger på indmeldinger fra tilbuddenes driftsherrer og samtlige kommuner.

Koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

I forbindelse med udarbejdelsen af udviklingsstrategien på det specialiserede social- og undervisningsområde har kommunerne ansvaret for at sikre en indbyrdes koordinering mellem regionerne af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger.

Der er i 2016 seks landsdækkende tilbud, fem landsdelsdækkende tilbud og otte tilbud med sikrede afdelinger.

Nedenfor er kort opsummeret de helt overordnede hovedtendenser omkring kapacitet og belægning samt kommunernes efterspørgsel og behov efter disse typer af tilbud. Tilbuddenes udvikling i forhold til kapacitet, belægning og tendenser er beskrevet særskilt for hvert af de tilbud, der i bekendtgørelserne er defineret som henholdsvis lands- og landsdelsdækkende og sikrede afdelinger i bilag 10.

Den samlede belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud var i 2014 på 96 procent mod en belægning i 2013 på 98 procent. Belægningen på de enkelte tilbud svinger fra 29 til 143 procent. Den samlede kapacitet er netto reduceret med 26 pladser svarende til 3 procent fra 2014 til 2015. Udviklingen i kapaciteten dækker over op- og nedjusteringer i de enkelte tilbud. I 2016 øges det samlede antal pladser med otte efterfulgt af en mindre forventet reduktion på tre pladser i 2017. Således forventes et stabilt antal pladser i 2016 og fremover.

Belægningen på de sikrede og de særligt sikrede afdelinger var i 2014 samlet set på 79 procent, spændende fra 61 til 104 procent på de enkelte tilbud. Dette er et væsentligt fald i forhold til 2013, hvor belægningen var på 84 procent. På baggrund af driftsherrernes indberetninger forventes der umiddelbart ingen ændringer i kapaciteten i 2016 og fremover.

Gennemgående oplyser landets kommunerne, at de oplever sammenhæng mellem kommunernes behov for de lands- og landsdelsdækkende tilbud og tilbuddenes udbud af pladser, ydelser m.v. Der er dog enkelte kommuner, der påpeger en række omstændigheder ved enkelte tilbud, som kan bidrage til en højere grad af sammenhæng, især mellem kommunernes behov og de leverede ydelser.

For de sikrede afdelinger fremhæver enkelte kommuner, at de oplever et for stort udbud af pladser, ligesom en række kommuner, dog med forbehold, forventer et fald i behovet pladser fremadrettet. For langt størstedelen af kommunerne opleves der dog sammenhæng mellem kommunernes behov og de sikrede afdelingers udbud af pladser og ydelser.

Benchmarkanalyse af de sikrede afdelinger

I rammeaftalen for 2015 indgår det som et fælles fokus på tværs af samtlige regioner, at der skal sikres gennemsigtighed mellem pris og indhold på de sikrede afdelinger. Med udgangspunkt heri gennemføres en benchmarkinganalyse blandt samtlige driftsherrer med fokus på ressourceforbruget og koblingen heraf til både de socialfaglige indsatser samt undervisningsdelen. Analysen forventes afsluttet primo 2016. Undersøgelsens resultater kan bruges som beslutningsgrundlag i forhold til eventuelle fremtidige justeringer i driften for de sikrede afdelinger.

Som det fremgår af opgørelserne af belægningen på de sikrede afdelinger i bilag 10 er der fortsat udfordringer med at nå den forudsatte belægningsprocent på alle tilbud. Udviklingen vil

derfor blive fulgt løbende og kan indgå i dialogen med den enkelte driftsherre samt i den tværgående dialog på tværs af de fem rammeaftaleområder.

Fokusområder

Der er ikke udmeldt ministertema for 2016, men den kommende centrale udmelding 1/11-2015 om mennesker med alvorlig spiseforstyrrelse skal afrapporteres i forbindelse med rammeaftale 2017 (15/10-2016) og derfor udarbejdes i 2016.

Forslag til fokusområder er udarbejdet på baggrund af drøftelser på direktørmøder, i netværksgrupper og i styregruppen og drøftet på politikertemamøde om rammeaftalen 17/4-2015

I oktober 2014 og i marts 2015 blev afholdt to møder for direktører indenfor børne- og voksenområdet i kommunerne i region Sjælland. Ift. fokusområder for 2016 var der enighed om at flerårige fokusområder er hensigtsmæssige og gerne færre fokusområder som der arbejdes i dybden med.

Den 17. april 2015 var udvalgsmedlemmer og direktører fra de 17 kommuner i region Sjælland og Regionsråd indenfor områderne Børn og Unge samt voksne handicappede samlet til et temamøde om rammeaftalen på det specialiserede social – og undervisningsområde. Brugerorganisationerne fra det regionale dialogforum var ligeledes repræsenteret. Udover den forventede centrale udmelding om spiseforstyrrede 1/11-2015 som man ville skulle arbejde med i 2016, blev der foreslået 4 andre fokusområder som der var opbakning til. Forslag til fokusområder 2016:

- 1) Central udmelding til rammeaftale 2016: Mennesker med svær spiseforstyrrelse 1/11 2015 - ny
- 2) Kontanthjælpsreformens betydning for det specialiserede område og særlig fokus på de unge (15-25 år) – fortsat fra 2015
- 3) Psykiatriområdet herunder pensionsreformens betydning og ungeområdet (15-25 år) - fortsat fra 2015
- 4) Kommunikationsområdet - ny
- 5) Økonomi - ny

Der var i den politiske drøftelse om fokusområder følgende bemærkninger:

- Tilslutning til at arbejde med fokusområder over flere år.
- En opfordring fra regionen til et tæt samarbejde i forbindelse med tilbud til mennesker med svær spiseforstyrrelse.
- Også i relation til temaerne om de unge, blev peget på, at der er et potentiale i et samarbejde over til sundhedsområdet man kunne overveje at integrere sundhedsområdet i fokusområderne.
- Der blev peget på socialøkonomiske virksomheder som redskab til at gøre noget for de 15-25 årige mv.
- Vigtigheden af tæt dialog og samarbejde om de små målgrupper med komplekse og specialiserede behov blev betonet

Synspunkter fra debatten, der vedrører området under rammeaftalen dvs. det specialiserede social- og undervisningsområde, inddrages i forbindelse med arbejdet med fokusområderne.

På baggrund af kommunernes tilbagemelding til udviklingsstrategien 2015 omkring udbud og efterspørgsel har styregruppen besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe om hjemløseområdet, der rækker ind over forsorgshjemsområdet og ungeproblematikken

1) Socialstyrelsens Centrale udmelding 1/11-2015: Mennesker med svær spiseforstyrrelse – afrapporteres oktober 2016

Som opfølgning på evaluering af kommunalreformen indgik regeringen en politisk aftale med alle Folketingets politiske partier den 13. november 2013 om at kvalificere indsatsen for grupper med særlige behov. Som led i aftalen skal der udarbejdes en central udmelding for mennesker med svære spiseforstyrrelser.

Socialstyrelsen har foretaget den første centrale udmelding den 1. november 2014, som omfatter følgende målgrupper: "mennesker med kompleks erhvervet hjerneskade" og området for den mest specialiserede specialundervisning. Herudover vil "mennesker med svær spiseforstyrrelse" være blandt de næste målgrupper, der omfattes af en central udmelding.

2) Kontanthjælpsreformens betydning for det specialiserede område og særlig fokus på de unge (15-25 årige)- fortsat fra 2015

Kontanthjælpsreformen forventes at blive omdrejningspunkt for mange ændringer i kommunerne.

De sociale indsatser efter Serviceloven og de beskæftigelsesrettede indsatser og forsørgelsesmæssige ydelser på beskæftigelsesområdet er i vidt omfang knyttet til de samme borgere. Der er således en tæt sammenhæng mellem indsatsen på de to områder. Beskæftigelsesområdet har de senere år været præget af en række omlægninger, bl.a. en førtidspensionsreform, kontanthjælpsreform og sygedagpengereform samt en varslet reform af den aktive beskæftigelsesindsats.

Der er i beskæftigelsesreformerne bl.a. stort fokus på at styrke den tværgående og helhedsorienterede indsats på tværs af lovområderne, så de beskæftigelsesrettede og de sociale, livsforbedrende indsatser i videst mulige omfang understøtter hinanden. Samtidig er det klart, at væsentlige ændringer i den enkeltes forsørgelsesgrundlag naturligt vil have indflydelse på borgerens samlede livssituation, herunder muligheden for at kunne erhverve eller fastholde en bolig.

I forbindelse med de kommunale indmeldinger til udviklingsstrategien, forventes stigende belægning og øget behov for pladser indenfor forsørgsområdet (herberger og forsorgshjem) pga. kontanthjælpsreformen

Der kan ligeledes forventes en problematik med, at unge, der har behov for et botilbud efter Serviceloven, med de ændrede kontanthjælpsindsatser kan have vanskeligt ved at finansiere lejeudgiften i de almene botilbud, der hidtil er blevet benyttet.

Netværksgruppen Voksne handicappede har drøftet kontanthjælpsreformens indvirkning på borgernes mulighed for at betale husleje både i de almennyttige boliger og på (kommunale) bosteder og forventer at afholde en regionalt baseret temadag om emnet i 2014.

Netværksgruppen Voksne sindslidende har ligeledes drøftet kontanthjælpsreformens betydning for borgere med sindslidelse og herunder at reformen i stort omfang påvirker den kommunale støtte til borgere med psykiske problemer. Derudover forudses et stigende problem med, at

unge med psykiske problemer ikke får råd til at bo i egen lejlighed eller i botilbud, når de ikke har en førtidspension.

Det foreslås på den baggrund at sætte særlig fokus på konsekvenser af kontanthjælpsreformen for socialområdet i kommunerne i region Sjælland og herunder særligt for de unge (15-25 årige) samt at de konsekvenser der involverer koordination og samarbejde mellem kommunerne særligt belyses under dette fokuspunkt.

3) Psykiatriområdet

Psykiatriområdet har efter kommunalreformen haft et særligt i fokus i forhold til samarbejdet mellem kommuner og Regionen. Dette er fortsat vigtigt at sikre at samarbejdet, udviklingen på psykiatriområdet og tilbud til borgerne løbende er til dialog og at der bliver taget de nødvendige initiativer på området.

Der er fortsat temaer på psykiatriområdet, som er vigtige at analysere og udvikle. Særligt kommer reformen på førtidspensionsområdet og opgavedeling mellem Region og kommuner til at have et fokus.

I 2015 vil følgende temaer være centrale og således blive gjort til genstand for analyse og drøftelse af udviklingsperspektiver:

- 1) Specialisering – behov for en bredere definition og større fleksibilitet. Her vil kommunernes organisering af tilbud på psykiatriområdet blive særligt relevant at sætte fokus på.
- 2) Udvikling og kvalitet i pladser til borgere med psykiatriske diagnoser, herunder vurdering af muligheder for andre anbringelsestyper, eksempelvis § 85 tilbud.
- 3) Førtidspensionsreformens betydning på psykiatriområdet med et særligt fokus på anvendelse af ressourceforløb.
- 4) Behandlingspsykiatri / Socialpsykiatri, snitfalder og opgaveløsning mellem kommuner og Region. Her vil der særligt være fokus på spiseforstyrrelser dobbeltdiagnoser.
- 5) Ungeområdet (15-25 årige)

4) Kommunikationsområdet.

Der er behov for at forbedre vilkårene for driften og udviklingen af de faglige miljøer på kommunikationsområdet, så de fremtidssikres. I rammeaftalesamarbejdet vil der derfor i 2016 være fokus på at udvikle *en fælles strategi for kommunikationsområdet*, som både tager sigte på at drive området efter lavest effektive omkostninger, og samtidig sikrer områdets økonomiske og faglige bæredygtighed.

En fælles strategi skal udgøre grundlaget for *en mere solidarisk forpligtelse i rammeaftalesamarbejdet* mellem kommunikationscentrene og kommunerne. Der er store samfundsmæssige interesser i at sikre borgerne en rehabiliteringsindsats med størst mulig kvalitet og effekt, og det kræver, at alle regionens kommuner indgår et mere forpligtende samarbejde med kommunikationscentrene. Kun herved kan der opnås en tilstrækkelig

økonomisk bæredygtighed, som giver kommunikationscentrene incitament til at foretage de nødvendige og mere langsigtede investeringer i de faglige indsatser.

Et første skridt til udvikling af en fælles strategi er at arbejde for *en øget gennemsigtighed i kommunikationscentrenes ydelser, priser og serviceniveauer*. En analyse af området ydelses- og prisstruktur kan medvirke til at give kommunerne større indsigt i abonnementsaftalernes serviceniveauer og priser. En analyse gør det desuden muligt at drage sammenligninger mellem kommunikationscentrene – evt. med henblik på *harmonisering på tværs af regionen*.

I analysen skal kommunikationscentrene betragtes under ét – dvs. som en koordineret tilbudsorganisation, hvor mulighederne for at etablere et *udviklingsfællesskab på tværs af regionens kommunikationscentre* indgår som en del af analysen. Desuden skal der foretages en kortlægning af *fordele og ulemper ved abonnementsaftaler* med særlig fokus på at øge fleksibilitet og substitution i aftalerne.

5) Økonomi

Der arbejdes med følgende fælles effektiviseringsværktøjer som går på tværs af de 17 kommuner i region Sjælland som oplæg til en flerårig aftale i forbindelse med rammeaftale 2017, med følgende forslag til analyse og tidsplan

- 1) Benchmarking på hhv. voksenhandicapområdet og børnehandicap-området med sammenligning af udgiftsniveau på tværs og ift. landstal samt fokus på, hvordan region Sjælland ligger ift. landsgennemsnittet jf. ECO-nøgletal mv. Der sigtes efter, at resultaterne forelægges for KKR i september 2015.
- 2) Visitation. Analyse af udviklingen i antal brugere og gennemsnitlig tyngde. November 2014 er igangsat økonomisk analyse af voksen-handicapområdet, der fokuserer på udviklingen i antal borgere og udgifter. Der sigtes efter, at antalsoplysninger forelægges for KKR sammen med benchmarkresultaterne i september 2015 og tyngdemålingen forelægges i april 2016.
- 3) Fælles fokus på belægningsprocenten, fastsættelsen af denne og muligheden for at hæve den. Data foreligger.
- 4) Udbud og markedsmodning som bredt effektiviseringsinstrument til effektivisering via almindeligt konkurrencepres og med mulige lavere priser. Der sigtes efter, at forslag til gennemførelse af udbud af yderligere målgrupper foreligger i september 2015.
- 5) Takster som bredt effektiviseringsinstrument. En mulighed er, at ekstern konsulent afprøver andre analysevinkler på taksternes udvikling og størrelse herunder med benchmarking til de andre regioner. Der sigtes mod forelæggelse for KKR i november 2015.

Aftaler vedrørende Grønland og Færøerne

Grønland og Færøerne er ikke aftaleparter i Rameaftalen, men Region Sjælland har i henhold til bekendtgørelsens² § 8, stk. 2 forpligtelsen til at fastlægge behovet for tilbud og forventet forbrug af pladser til personer med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne efter forhandling med Grønland og Færøerne. Region Sjælland koordinerer antallet af pladser regionerne imellem.

Grønland

Regionens forpligtelser

Region Sjælland har i henhold til bekendtgørelsens § 8, stk. 2³ forpligtelsen til at fastlægge behovet for tilbud og forventet forbrug af pladser til personer med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne efter forhandling med Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik (Departementet for Familier, Ligestilling og Sociale Anliggender) herefter kaldet ININ og Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat (De Grønlandske Kommuners Landsforening) herefter kaldet KANUKOKA. Regionerne koordinerer antallet af pladser regionerne imellem.

Pr 1.1.2011 har ININ udlagt området vedrørende borgere med vidtgående handicap til de grønlandske kommuner.

De 4 kommuners indsats

I de kommunale botilbud i Slagelse, Kalundborg, Holbæk og Odsherred bor der ca. 65 % af de borgere fra Grønland med vidtgående handicap, der er visiteret til ophold i Danmark af de grønlandske sociale myndigheder. Det er aftalt i regionen, at de fire kommuner i samarbejde intensiverer og koordinerer indsatsen for at skabe de bedst mulige levevilkår for udviklingshæmmede borgere fra Grønland i respekt for deres kulturelle baggrund.

Indsatsen vil bl.a. bestå af formidling ved etablering af netværk og sikring af den grønlandske kultur fx i form af tilbud om modersmålsundervisning. Slagelse kommune koordinerer denne fælleskommunale indsats og er initiativtager til tiltag.

Ved eventuelle fremtidige godkendte ophold/anbringelser af grønlandske borgere i Danmark tilbyder de danske kommuner, at grønlandsk personale kommer og rådgiver/vejleder deres danske kolleger i kultur, sprog, mad, kontakt til pårørende o.lign.

I Region Sjælland har følgende andre kommuner anbragte borgere fra Grønland i botilbud: Ringsted, Guldborgssund, Næstved, Vordingborg, Lolland og Sorø.

---

² Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde, nr. 1156 af 29. oktober 2014.

³ Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde, nr. 1156 af 29. oktober 2014.

Anbringelser

De fire kommuner stiller såvel akutte som permanente pladser til rådighed for nye borgere fra Grønland, som måtte have behov for et kortere eller længerevarende botilbud, forudsat at en af kommunerne har et relevant fagligt tilbud til den aktuelle person og at den pågældende i øvrigt ønsker et tilbud i en af disse kommuner.

Såfremt en grønlandsk kommune beslutter at anbringe en borger i et botilbud i regionen, og dette er godkendt af ININ, forhandles om betaling for tilbuddet. Det skal på samme måde være muligt, mellem den grønlandske kommune og botilbuddets driftsherre, at forhandle priser ved større ændringer i borgerens forhold ⁴.

Hjemtagelser

Såfremt en grønlandsk kommune beslutter at hjemtage en større gruppe borgere på botilbud i Region Sjælland, tilbyder driftsherrerne for de berørte tilbud i fællesskab, den fornødne faglige og personalemæssige bistand for at opnå en vellykket hjemtagning. Den grønlandske kommune afholder udgifterne forbundet med denne bistand.

Når de grønlandske sociale myndigheder beslutter og godkender anbringelse/ophold i Danmark, vil disse - som udgangspunkt - være midlertidige. Det beror dog på en individuel vurdering. Efter grønlandsk handicaplovgivning skal der årligt undersøges, om den enkelte person med vidtgående handicap kan vende tilbage til Grønland. I den forbindelse bør foretages en vurdering af og en dialog om, hvad der skal til, for at den pågældende person med vidtgående handicap kan vende tilbage til Grønland, inden for en overskuelig årrække.

Jf. § 49, stk. 1 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 8 af 25. juni 2014 om hjælp til personer med vidtgående handicap skal kommunalbestyrelsen i Grønland foretage fornyet vurdering af spørgsmålet om fortsat anbringelse/ophold uden for Grønland, så ofte som forholdene tilsigter det, dog mindst 12 måneder efter at anbringelsen er blevet iværksat, og så længe anbringelsen opretholdes. Herefter skal kommunalbestyrelsen mindst en gang årligt undersøge mulighederne for den pågældendes tilbagevenden til Grønland. Den anbragte borger har ret til selv at bestemme, om han/hun vil tilbage til Grønland eller om han/hun ønsker at forblive i Danmark efter det tidspunkt, hvor den midlertidige anbringelse/ophold udløber.

Konsulentbistand

Botilbuddenes driftsherrer kan efter anmodning fra ININ, KANUKOKA eller fra en eller flere grønlandske kommuner i fællesskab stille faglig konsulentbistand til rådighed for opgaver i Grønland, fx i f. m. udredning af en borger. Den grønlandske myndighed der har rekvireret

---

⁴ Samarbejdet mellem Grønlands Selvstyre og de danske myndigheder omkring botilbud til borgere fra Grønland med betydelig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne er hjemlet i servicelovens § 195, stk. 3. Socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage borgere med bopæl i Grønland i botilbud i Danmark, hvis vedkommendes behov ikke kan tilgodeses i Grønland (servicelovens § 108, stk. 5).

konsulentbistanden, afholder udgiften efter konkret aftale.

Ferie- og besøgsrejser

Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler for ferie- og besøgsrejser for borgere fra Grønland, der er visiteret til ophold i Danmark efter den grønlandske handicaplovgivning. Driftsherrerne for botilbud med grønlandske borgere skal stille medarbejdere til rådighed som ledsagere for disse borgere ved ferie- og besøgsrejser til/i Grønland. De grønlandske kommuner betaler udgifterne for ledsagende medarbejdere og refunderer botilbuddenes vikar- eller lønudgifter efter ansøgning. For deltidsansatte medarbejdere refunderes tillige udgifter svarende til fuldtidsansættelse i rejseperioden.

Studieophold

De grønlandske kommuner eller ININ kan sende personale fra deres respektive institutioner i Grønland på studieophold på bosteder i regionen. Den grønlandske myndighed der har rekvireret studieopholdet, afholder udgiften efter konkret aftale.

Udveksling/udlån af personale

De grønlandske kommuner, ININ og de danske kommuner i Region Sjælland kan sende personale fra deres respektive bosteder på udveksling i henholdsvis Grønland og Region Sjælland. Den grønlandske eller danske myndighed, der har aftalt udvekslingen/udlånet, afholder udgiften efter konkret aftale.

Færøerne

Det påhviler regionerne eller en eller flere kommuner, at etablere tilbud efter § 108 til personer, der har bopæl på Færøerne med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvis behov for hjælp ikke kan dækkes gennem tilbud på Færøerne. Samtlige regioner er forpligtet til at forbeholde et antal pladser til personer fra Færøerne i rammeaftalerne.

Da der er behov for en national koordinering af behovet for pladser, påhviler det Region Sjælland, at fastlægge behovet for og forventet forbrug af pladser, fordelt på målgrupper efter forhandling med Almannastovan på Færøerne.

Styringsaftalen

Nærværende styringsaftale er en aftale mellem de 17 kommunalbestyrelser i Region Sjælland og Regionsrådet som lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen og herunder beslutter takster og principper for omkostningsberegning og betalingsmodeller. Det anbefales at styringsaftalen behandles som en del af den enkelte kommunes/Regionens budgetproces.

Styringsaftalen omfatter det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet samt allonge om specialundervisning i folkeskolen (vedlagt i bilag).

Oversigt over de enkelte tilbud sker ved udtræk fra Tilbudsportalen og disse er vedlagt rammeaftalen i bilag. Offentlige tilbud er omfattet af rammeaftalen, mens private tilbud ikke er omfattet af rammeaftalen.

Styringsaftalen skal være med til at lægge rammerne for kapacitets- og prisudviklingen for det år, som styringsaftalen vedrører. Aftalen skal godkendes i de enkelte kommunalbestyrelser og Regionsrådet senest den 15. oktober. Det er anbefalingen at styringsaftalen behandles som en del af den enkelte kommunes/Regionens budgetproces.

Formålet med aftalen er at øge bevidstheden om og stillingtagen til de styringsmæssige konsekvenser af, at kommunerne på alle områder som benyttes af en eller flere kommuner/Regionen er afhængige af at købe og sælge pladser på tilbud på tværs af kommunerne.

I Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde, nr. 1156 af 29. oktober 2014. er præciseret, hvad styringsaftalen som minimum skal indeholde:

- 1) Angivelse af, hvilke konkrete tilbud der er omfattet af styringsaftalen.
- 2) Aftaler om udviklingen i taksterne for tilbud omfattet af aftalen.
- 3) Aftaler om prisstrukturen for de omfattede tilbud.
- 4) Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser.
- 5) Aftaler om principper for evt. indregning af driftsherrens udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud aftalt i rammeaftalereg.
- 6) Aftaler om frister for afregning for brug af tilbud.
- 7) Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner.

Omkostninger på social- og specialundervisningsområdet finansieres fuldt ud af kommunerne, bortset fra visse særlige administrative opgaver og specialrådgivningsydelser, som regionen og VISO har indgået kontrakt om.

Med styringsaftalen træffes beslutning om takster for de tilbud, der er omfattet af rammeaftalen samt en række overordnede principper for omkostningsberegning og betalingsmodeller. Alle takster for institutioner omfattet af denne styringsaftale beregnes efter samme principper.

Aftaler indgået i rammeaftaler kan kun forpligte rammeaftalens parter. Det betyder, at rammeaftalen alene regulerer køb og salg indenfor regionen. I forhold til køb og salg udenfor regionen anbefales det derfor at der ved hvert køb udarbejdes en konkret og individuel købskontrakt der regulerer forpligtelsen for såvel køber og sælger. Købskontrakten bør indeholde aftaler om forhold som underskudsdeling, takst, afregning m.m.⁵

I bilag er vedlagt en standardkontrakt som skal anvendes af kommunerne ved indgåelse af aftaler om køb og salg af pladser mellem kommuner indenfor Region Sjælland og ved køb af pladser fra private tilbud/udbydere. Det anbefales ligeledes at standardkontrakten anvendes ved indgåelse af aftaler om køb og salg mellem kommuner i Region sjælland og kommuner udenfor region Sjælland.

Tilbud omfattet af Styringsaftalen

Som udgangspunkt er alle tilbud, der anvendes af andre kommuner end driftsherrens kommune omfattet af styringsaftalen. Det samme gælder regionale tilbud, der som følge af regionens status som udelukkende driftsherre, altid vil indeholde tilbud, der sælges til andre parter.

Tilbuddene kan opdeles i 3 kategorier:

- 1) Tilbud, som alene anvendes af driftsherren.(Lokale tilbud)
- 2) Tilbud, som anvendes af en eller få andre kommuner end driftsherren.(Klyngetilbud)
- 3) Tilbud, der i omfattende grad anvendes af andre kommuner end driftsherren.(Regionale tilbud)

Tilbud efter kategori 1 er ikke omfattet af styringsaftalen, da der ikke er tale om køb/salg mellem flere kommuner. De indgår i Rammeaftalen med en orienterende oversigt.

Tilbud efter kategori 2 kan ligeledes undtages styringsaftalen. Det kræver dog, at der er indgået en aftale mellem de konkrete købere og sælgere, der som minimum involverer aftaler om takstudvikling, prisstruktur og afregningsfrister for det pågældende tilbud. I forbindelse med indgåelse af aftale er det vigtigt at være opmærksom på at aftalen også tager stilling til spørgsmålene om takstændringer i løbet af året og nedlukningsomkostninger.

Tilbud efter kategori 3 er omfattet af styringsaftalen og kan ikke undtages denne.

Skillelinie mellem kategorierne er defineret ved antallet af kommuner som køber pladser/antal kommuner som der sælges pladser til udover driftskommunen:

- 1) Kategori 2 tilbud er defineret ved at max 4 kommuner køber pladser / max 4 kommuner som der sælges pladser til - udover driftskommunen.
- 2) Kategori 3 tilbud er tilsvarende defineret ved at mindst 5 kommuner køber pladser / mindst 5 kommuner som der sælges pladser til – udover driftskommunen.

---

⁵ Ifølge KL kan rammeaftalen kun forpligte dens underskrivende parter dvs den enkelte regions rammeaftale er kun gældende for køb/salg indenfor egen region – ift. salg på tværs af regionsgrænser kræves specifik aftale: kontrakt omkring køb/salgsvilkår.

- 3) Kategori 1 tilbud godt kan sælge enkelte pladser og stadig bevare status som et kategori 1 tilbud udenfor styringsaftalen – så længe der kun er tale om salg af enkelte pladser. Ved salg udover enkelte pladser er tilbuddet enten kategori 2 eller 3 og dermed som udgangspunkt omfattet af styringsaftalen.

Ved ændret kategorisering fra kategori 1 til 2 skal tilbuddet leve op til undtagelsesbestemmelserne for kategori 2. Ved ændret kategorisering fra 2 til 3 skal tilbuddet leve op til kravene for kategori 3.

Skillelinien ift. antallet af kommuner som der sælges pladser til skal ses i forhold til den fremadrettede drift. Tilbud ikke kan ændre kategori i løbet af året, men ændret kategorisering sker årligt i forbindelse med rammeaftalen for det næstfølgende år.

Tilbud defineres som organisatorisk enhed dvs. institutionsniveau.

Ift omfattede tilbud henvises til bilag 4, der angiver hvilke tilbud der er omfattet.

Aftale om takstudviklingen - Principper og anbefalinger

Aftaler om takster hviler på følgende principper: Mindst mulig administration, færrest mulige takster og færrest mulige tillægsydelse.

Mindst mulig administration

Der lægges vægt på, at takstsystemet skal være gennemsigtigt og let at administrere for kommuner, region og institutioner. Det indebærer bl.a., at de enkelte takster så vidt muligt omfatter et så bredt felt af ydelser, så hyppige forhandlinger om enkeltydelser undgås.

Færrest mulige takster

Brugerne af de tilbud, der er omfattet af rammeaftalen har ofte et varierende og svingende funktionsniveau og deraf følgende behov for bistand, pleje eller omsorg. Der lægges derfor vægt på, at takststrukturen udformes på en sådan måde, at det giver det enkelte tilbud mulighed for en fleksibel ressourceudnyttelse inden for samme målgruppe.

Såfremt et tilbud opererer med forskellige takstniveauer skal der foreligge beskrivelse af, hvad der er forskellen på takstniveauerne.

Færrest mulige tillægsydelser

Der lægges vægt på, at taksten dækker de ydelser, som tilbuddets målgruppe har behov for pædagogisk, behandlingsmæssigt m.v. Behov for tillægsydelser vil derfor ikke forekomme ofte. Der tages stilling til omfanget af tillægsydelsen ved visitation.

De to principper om 1) færrest mulige takster (minus ydelsespakker men i stedet gennemsnitstakster) 2) Færrest mulige tillægsydelse – er de vigtigste. Takster kan differentieres ift. forskellige målgrupper

Anbefalinger fra KKR Sjælland

KKR Sjælland besluttede 21/4-2015:

- at anbefale kommuner og region, at der i 2016 er en udvikling i taksterne på maksimalt pris- og lønudviklingen og med fokus på effektivitet, og
- tiltrådte forslag til analyse og tidsplan som oplæg til en flerårig aftale i forbindelse med rammeaftale 2017, og
- opfordrede kommuner og region til at levere data til brug for analyser og fremtidig styring af områderne.

Betalingsmodeller

Inden for rammerne af ovenfor nævnte principper er aftalt følgende betalingsmodeller:

- Traditionel takstbetaling
- Afregning for tillægsydelser
- Betalingsaftale
- Objektiv finansiering

Traditionel takstbetaling

Efter omkostningsprincippet indregnes tilbuddets driftsudgifter, udgifter til udvikling af tilbuddene samt tilsyn, henførbare administrative udgifter, afskrivning og forrentning på anlægsaktiver (bygninger og tekniske anlæg) samt opsparing til fremtidige pensionsforpligtelser til tjenestemænd. Endelige indgår hensættelse til feriepengeforpligtelsen i opgørelsen over de samlede udgifter. Se takstaftalen for en specifik gennemgang af takstberegninger.

Socialministeriet har udsendt en vejledning af 3. marts 2006 om styreaftaler mv. på det sociale område og almene ældreboliger, som kan anvendes i specifikationen af takstberegningsgrundlaget.

Afregning for tillægsydelser

Tilbuddenes basisydelser vil typisk dække brugerens behov, men der skal være mulighed for at tilrettelægge en mere individuel og differentieret indsats ved enkelte brugeres særlige behov, når dette behov afviger væsentligt fra gennemsnittet.

Tillægsydelser kan bestå i særlige ydelser i forbindelse med ophold på social institution eller rådgivningsydelser af administrativt eller behandlingsmæssig karakter.

Der beregnes faste timetakster for disse tillægsydelser, som baseres på de direkte omkostninger samt andele af de indirekte omkostninger. Omfanget af indsatsen aftales individuelt mellem den myndighed, der leverer ydelsen og den der modtager.

Aftaler om tillægsydelser indgås på myndighedsniveau.

Tillægsydelser er nødvendige – der er behov for fleksibilitet herunder hvis borgeren udvikler sig og behovet ændres, men der skal være færrest mulige. Dialog mellem køber og sælgerkommune skal ikke foregå på institutionsniveau og aftaler om tillægsydelser ligger ikke på institutionsniveau, men indgås på myndighedsniveau.

KKR anbefaler den enkelte kommune at fastsætte takster ud fra et princip om, at der ikke kan sættes udgiftskrævende aktiviteter (tillægs-ydelser) i værk uden, at der er visiteret hertil, samt at tillægsydelser ikke kan besluttes på decentralt niveau.

Betalingsaftale

Abonnements-/Kontraktbetaling

For tilbud/ydelser hvor der kræves en fast kapacitet, men hvor efterspørgslen i sagens natur kan svinge en del, kan der aftales en abonnementsbetaling mellem institutioner og kommuner som gerne vil have abonnement. For egentlige rådgivningsydelser anvendes således en abonnementsordning i form af objektiv finansiering for den/de kommuner, der ønsker at trække på en anden kommunes ydelser.

Vedrørende tale-høre-synsområdet indgås særskilte bilaterale aftaler mellem udbyderne og køberkommunerne.

Aftalerne konkretiseres som forskellige modeller med mulighed for kombinationer mellem leveringsaftaler og takster.

Betalingsaftale anvendes i øjeblikket, når kommunerne indgår aftaler med driftskommunerne om kommunikationscentrenes ydelser vedr. tale-høre-syn. Arbejdet med at sikre en større gennemsigtighed i kommunikationscentrenes ydelser fortsættes.

Objektiv finansiering

Som hovedregel dækkes udgifterne til de lands- og landsdelsdækkende tilbud af en takst for brugen af tilbuddet. Der er dog visse undtagelser fra denne hovedregel fastsat ved bekendtgørelse.

Taksten for de lands og landsdelsdækkende undervisningstilbud afregnes efter en objektiv finansiering efter folketal i de kommuner, der har adgang til at benytte tilbuddet.

Udgifter til specialrådgivningsfunktionerne ved de sociale tilbud fordeles efter folketal på de kommuner, der har adgang til at benytte rådgivningen. Tilsvarende fordeles udgifterne til

specialrådgivningsfunktionerne, der alene omhandler småbørn på de kommuner, der kan benytte tilbuddene efter antallet af 0 – 6-årige i de pågældende kommuner.

Udgifterne til driften af Kofoedsminde, sikret institution for personer med nedsat psykisk funktionsevne med dom til ophold på sikret afdeling, fordeles mellem alle landets kommuner efter folketal.

På sikrede institutioner for børn og unge er der trådt en lov i kraft den 1. juli 2010 for området. Som noget nyt betales nu en grundtakst for ophold for varetægtsfængslede 15-17-årige på 1,25 mio. kr. årligt (PL 2010). I praksis omregnes grundtaksten til en døgnkost. Med indførelsen af den nye lovgivning skal den objektive finansiering, som nu består af udgifter ud over det takstfinansierede, fordeles mellem alle landets kommuner efter antallet af 15-17-årige der bor i de enkelte kommuner pr. 1. januar i året forud for regnskabsåret. Den objektive del opkræves en gang a conto årlig i første kvartal. Der vil også blive opkrævet en eventuel regulering vedrørende forrige år.

Aftale om prisstruktur.

Der er nævnt i vejledningen at det kan være relevant at drøfte **aftaler** om brug for **enkeltmandsforanstaltninger**. Der kan herunder f.eks. aftales retningslinjer for, hvilke betingelser, der skal gøre sig gældende, for at der kan etableres et enkeltmandsprojekt. Ligeledes kan det aftales, hvordan man kan samarbejde om enkeltmandsprojekter på tværs af kommunerne.

Der indgås ikke aftaler for enkeltmandsforanstaltninger, men arbejdet med særligt dyre særforanstaltninger kan munde ud i beslutninger om disse.

Aftaler om principper for evt. deling af udgifter forbundet med oprettelse og lukning.

Finansiering af omkostninger i forbindelse med opbygning eller nedlukning af tilbud skal ske på en fornuftig, økonomisk og faglig forsvarlig måde.

Aftaler om opbygning af tilbud indgås i forbindelse med den årlige styreaftale.

Driftsherren har ansvaret for en eventuel nedlukning af tilbud. Dette skal finde sted så hurtigt som muligt. I den forbindelse orienterer driftsherren i styreaftaleregion.

Ved etablering af nye tilbud finansieres efter følgende model:

Indkøringsudgifter, der ikke skal forrentes og afskrives, fordeles mellem brugerkommunerne i startåret samt efterfølgende kalenderår. Den konkrete fordelingsperiode aftales i forbindelse med tilbuddets etablering.

Som indkøringsudgifter defineres udgifter afholdt inden der indskrives brugere samt forskellen mellem a conto taksten og den faktiske takst, såfremt der er lav belægning i indkøringsperioden.

Et beregningseksempel findes i bilag 3.

Ved nedlæggelse af tilbud finansieres efter følgende model:

Fra det tidspunkt, hvor et tilbud besluttet nedlagt, betaler brugerkommunerne normal takst frem til lukningstidspunktet. Merudgifter i forhold til a conto taksten som følge af lukningen fordeles mellem brugerkommunerne i det fulde kalenderår før beslutningen træffes og fordeles på grundlag af de enkelte kommuners belægningsmæssige andel i det fulde kalenderår. Ved betaling af a conto takst i lukningsperioden opnår man, at tilbuddet kan anvendes af nye kommuner i lukningsperioden uden risiko for at skulle betale en andel af merudgifter som følge af vigende belægning eller andre forhold som følge af lukningen.

Ovenstående betyder helt konkret, at når der er truffet beslutning om at tilbud A nedlægges pr. 31. december 2010, betaler brugerkommunerne a conto takst i 2010, og der vil blive foretaget efterregulering overfor brugerkommunerne i 2011. Efterreguleringen foretages i forhold til den belægningsmæssige andel, kommunerne havde i 2009. Eventuelle lukningsudgifter, bogført i regnskabsår 2011 samt det akkumulerede over/underskud vedrørende tidligere år, medtages i reguleringen, som derfor først kan ske når alle posteringer er bogført. Fordelingen af nedlukningsudgifterne skal være upåvirkede af overvejelserne om nedlukning. Dvs belægningen året før nedlukningen er kendt danner grundlag for fordeling af nedlukningsomkostninger.

Den enkelte driftsherre har ret til at ændre driften, herunder også pladstal med +/-20% i henhold til styringsaftalens bestemmelser. Det er et krav at driftsherre informerer eksterne købere af pladser før udsvingene når 10%. Hensigten er at imødegå økonomiske problemer, før de bliver for store. Der anbefales tæt og tidlig dialog mellem købere og sælgere i forbindelse med løbende driftsmæssige driftsmæssige tilpasninger.

Se også takstaftalens bestemmelser i bilag.

Aftaler om afregningsfrister.

Afregningsproceduren

Afregning sker månedsvis bagud med mindre andet er fastsat ved lov. Driftsherren sender månedlige afregninger til betalingskommunerne. Fristen for betaling fastsættes til 30 dage. Det bemærkes, at betalingerne kan automatiseres via PBS. Senere betalinger end 1 måned påføres morarenter.

Betalingskommunen kan ikke regulere i den fremsendte regning. Regningen betales uanset enighed om regningens størrelse. Er der uenighed om regning meddeles dette driftsherren, hvorefter det er driftsherren der skal foretage de nødvendige berigtigelser i kommende afregning. Dette princip er nødvendigt, hvis afregningssystemerne skal fungere effektivt.

Opsigelsesvarsler

Opsigelsesvarsel er løbende måned plus 30 dage, medmindre andet er aftalt.

Overførsel af over/underskud

Ift. regulering for over- eller underskud henvises til takstafte 2016 for region sjælland som er vedlagt som bilag 5.

Standardkontrakter

Styregruppen for rammeaftalen har med udgangspunkt i kontraktforslag fra KL udarbejdet standardkontrakter for børneområdet og for voksenområdet som er vedlagt i bilag til styringsaftalen. Standardkontrakterne er obligatoriske og skal derfor anvendes af kommunerne ved indgåelse af aftaler om køb og salg af pladser mellem kommuner indenfor Region Sjælland og ved køb af pladser fra private tilbud/udbydere. Det anbefales ligeledes at standardkontrakterne anvendes ved indgåelse af aftaler om køb og salg mellem kommuner i Region sjælland og kommuner udenfor region Sjælland.

National Koordinationsstruktur og centrale udmeldinger

Lov om ændring i lov om social service(opfølgning på evaluering af kommunalreformen) etablerer en ny dialogbaseret national koordinationsstruktur og vidensopbygning på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde som forankres i Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen skal følge udviklingen i tilbud, målgrupper og indsatser og får:

- Kompetence til at udmelde målgrupper eller særlige indsatser som kommunalbestyrelserne skal forholde sig til i forbindelse med de årlige rammeredegeørelser.
- Beføjelse til at anmode kommunalbestyrelserne om at foretage en fornyet behandling af indsatsen ift de centralt udmeldte målgrupper og indsatser.
- Beføjelse til at meddele driftspålæg, som indebærer at en kommune eller region pålægges et driftsansvar. Dette dog kun undtagelsesvist i helt særlige tilfælde
- I sidste ende kan træffe afgørelse om en finansieringsmodel

Socialstyrelsen har pr. 1/11-2014 udsendt to centrale udmeldinger for hhv børn og unge med alvorligt synshandicap og voksne med kompleks erhvervet hjerneskade, som kommunerne skal forholde sig til og som indgår i den eksisterende rammeaftaleorganisering.

Status er at der er igangsat en proces og udsendt spørgeskemaer for at kunne svare på om der er tilfredsstillende udbud indenfor de to områder i regionen.

I forbindelse med de centrale udmeldinger har styregruppen for rammeaftale Sjælland afholdt to workshops om forpligtende samarbejde på hhv. synsområdet og hjerneskadeområdet. På de to workshops drøftede udbydere og bestillere på synsområdet og hjerneskadeområdet tilbud, behov og muligheder for samarbejde indenfor de forskellige målgrupper jf. Socialstyrelsens centrale udmeldinger.

Rammeaftalesekretariatet varetager indsamlingen af data fra kommunerne og afrapporterer til Socialstyrelsen 1/3-2016.

Taskforce ift. lukningstruede tilbud:

Ultimo 2013 og 2014 er gennemført en kategorisering af de mest specialiserede tilbud som har dannet grundlag for arbejdet med fokusområdet om forpligtende samarbejde i 2014 og herunder forslag om Taskforce ift. lukningstruede tilbud.

Taskforce skal ses i sammenhæng med arbejdet med at identificere de mest specialiserede tilbud og i lyset af loven om national koordinationsstruktur, hvor Socialstyrelsen tildeles en række beføjelser ift. kommunerne.

På baggrund af indmeldinger fra kommunerne og efterfølgende vurdering fra et ekspertpanel, er der primo 2015 indstillet ni tilbud som "de mest specialiserede": Kildebo - med fokus på senhjerneskadedelen, BOMI - Hjerneskadedelen, Platangården - afdelingen for spiseforstyrrelser, Børneskolen Filadelfia, Bakkegården - Skelbækgård delen: Kompetencemiljø for unge kriminelle udviklingshæmmede, Kofoedsminde - den sikrede afdeling (tilbuddet er dækket af lovgivningen), Synscenter Refsnæs, Orions Bælte (Prader Willis syndrom) og Himmelev (autismetilbud/indsats på børne-ungeområdet særligt skærmet indsats 2-4 pladser).

Listen er dynamisk, da afdækningen af de mest specialiserede tilbud gentages årligt.

Ift. lukningstruede tilbud tages udgangspunkt i den aktuelle liste, men andre tilbud kan også være relevante.

Taskforcemodellen er en procedure for hvordan man samler op hvis der opstår problemer. Formålet er at understøtte, at tilbud med en særlig specialisering rettet mod en lille målgruppe kan fastholde en faglig og økonomisk bæredygtighed og er en proces for iværksættelse af en særlig opmærksomhed for konkrete sociale tilbud, der er i risiko for lukning, men fremadrettet vurderes at være ønskeligt at have til rådighed.

Procedure for sociale tilbud med regional betydning, der har behov for særlig opmærksomhed

Hvis et tilbud er lukningstruet eller potentielt lukningstruet følges følgende procedure:

1. Indstilling af ønske om særlig opmærksomhed for et tilbud til styregruppen

Kommune/region henvender sig til Styregruppen, med beskrivelse af behovet for særlig opmærksomhed incl. økonomiske data og herunder bl.a. udvikling i belægning. mv.

Tilsvarende kan en sag rejses af styregruppen i tilfælde af at en leverandør anmoder om lukning af et tilbud, som styregruppen gerne ser genovervejet/bevaret

Styregruppen igangsætter en vurdering af det pågældende tilbud:

- Er der tale om et tilbud, der fremadrettet hensigtsmæssigt skal være til rådighed for at kunne tilgodese behov for behandling/tilbud til regionens borgere?
- Er der tilsvarende tilbud /den samlede kapacitet af den pågældende tilbudstype?
- Hvad er baggrunden for faldet i efterspørgslen (hvilke tilbud får borgerne som alternativ?)

Det er en forudsætning at leverandørerne selv har ageret økonomisk ansvarligt og forsøgt for at løse tilbuddets økonomiske udfordringer: lukning af pladser, besparelser, organisatoriske ændringer der kan nedbringe omkostninger, f.eks. samdrift med andre tilbud, fællesledelse mm.

Vurderingen foretages af en taskforce nedsat af styregruppen og med repræsentanter fra kommuner og region med økonomisk og faglig baggrund.

Taskforcen indstiller til Styregruppen om der er grundlag for en særlig opmærksomhed og opstiller mulige forslag til, hvordan den særlige opmærksomhed udmøntes.

2. Beslutningsforløb for den indstillende kommune /region, styregruppe og KKR

Vurderingen af tilbuddet fremsendes til leverandøren (indstillende kommune eller regionen). Såfremt den indstillende kommune eller regionen fortsat ønsker en særlig opmærksomhed til det pågældende tilbud, fremsendes en anmodning til Styregruppen sammen kommunens/regionens egne bemærkninger.

Styregruppen behandler herefter indstillingen forud for behandling i KKR. Taskforcens vurdering skal foreligge til efterfølgende styregruppemøde ift. til det møde hvor en anmodning er rejst. Dette med henblik på at sikre en relativ hurtig stillingtagen af hensyn til den konkrete leverandør og den samlede økonomi.

Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner.

Der er ingen tilkendegivelser om overtagelse af tilbud.

Koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Der er i 2013 nedsat et tværregionalt koordinationsforum, bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hvert af de fem Kommunekontaktråd (KKR), som er ansvarlig for at udarbejde forslag til landsdækkende koordinering af de berørte områder.

Koordinationsforum har i 2013 og 2014 haft særligt fokus på de sikrede institutioner, og har med henblik på en udmøntning i rammeaftalen for 2015 udarbejdet et forslag til tværgående koordination af de sikrede institutioner.

Ift. forslag til tværgående koordination af de sikrede institutioner, udvikling i kapacitet og belægning, forudsat belægningsprocent, efterspørgsel og behov samt principper for den tværgående koordination og fælles udviklingstema i 2015, henvises til udviklingsstrategien for 2015.

Ny takstbekendtgørelse – uddrag fra budgetvejledningen

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har offentliggjort Bekendtgørelse nr. 9 af 12/01/2015 om beregning af takster og betaling for visse ydelser og tilbud efter serviceloven (herefter kaldet takstbekendtgørelsen). Takstbekendtgørelsen trådte i kraft den 15. januar 2015.

Takstbekendtgørelsen indeholder ikke nye opgaver eller afledte merudgifter for kommunerne i forhold til eksisterende regler. Kommunernes bloktilskud reguleres derfor ikke.

Takstbekendtgørelsen er ændret i forlængelse af evalueringen af kommunalreformen. Ændringen har til formål bedre at sikre incitament til effektiv drift, sikre gennemsigtighed og sammenlignelighed på tværs af private, kommunale og regionale tilbud samt understøtte udbuddet af særligt specialiserede tilbud.

De grundlæggende principper i takstbekendtgørelsen er fastholdt. Således er takstfinansiering stadig udgangspunktet for betaling ved køb af sociale tilbud og ydelser. Ligeledes er det fastholdt, at taksterne fastsættes omkostningsbaseret og beregnes for et år af gangen. Ændringerne vedrører primært følgende:

- *Nye regler vedr. håndtering af over- og underskud*
Fremadrettet skal driftsherren selv bære de første fem procent af et underskud, dvs. kun underskud herudover kan pålægges andre via indregning i taksten. Omvendt kan det besluttes, at driftsherren kan beholde op til fem procent af et overskud. Overskud skal dog anvendes inden for fem år.
- *Takster danner udgangspunkt for den konkrete aftale*
Det indskrives, at de fastsatte takster er udgangspunkt for den konkrete aftale mellem køber og sælger. Heri ligger blandt andet, at man kan aftale en tilpasning af indholdet af fx en ydelsepakke med en tilsvarende prisændring. Dermed tydeliggøres det også, at prisen, man betaler, derfor kan afvige fra den fastsatte takst, som er offentliggjort på Tilbudsportalen. Eksempelvis kan prisen mindskes, hvis omfanget af ydelsen, man køber, er mindre end det, der har været udgangspunkt for takstfastsættelsen.
- *Mulighed for prisfastsættelse på baggrund af ydelsepakker*
Hidtil har man skullet oplyse en takst for hver enkelt ydelse. Fremadrettet kan man fastsætte en pris for den samlede pakke af ydelser, som tilbydes i tilbuddet. Prisen for hver enkelt ydelse skal dog stadig fremgå. Et tilbud kan godt have flere ydelsepakker, hvor der fx differentieres på baggrund af forskelle i omfang af og indhold af ydelser i de enkelte pakker.
- *Mulighed for betaling via abonnementsordning indskrives som en undtagelsesmulighed*
Der indskrives en klar hjemmel til afregning via abonnementsordning, hvilket er en undtagelse fra takstprincippet.
- *Mulighed for delt finansieringsansvar og forpligtende købsaftaler*
Mulighederne er indført med henblik på at understøtte udbuddet af særligt specialiserede tilbud på socialområdet. Mulighederne kan dog også anvendes, når andre hensyn taler herfor.

Ændringerne trådte i kraft den 15. januar 2015. Taksterne for 2015 er allerede fastsat i efteråret 2014. Der er intet krav om genberegning af taksterne. Det fremgår af bekendtgørelsen, at ændringerne kun gælder for takster, der fastsættes efter

ikrafttrædelsesdatoen. Således behøver ændringerne ikke at få betydning før næste takstfastsættelse i forbindelse med rammeaftalen for 2016.

Takstbekendtgørelsen er implementeret i styringsaftalens takstafale som tager højde for de ændrede regler om overførsel af over/underskud og herunder den væsentligste ændring om underskud op til 5% ikke længere kan overføres. De hidtidige principper i styringsaftalen fastholdes: Mindst mulig administration, færrest mulige takster, færrest mulige tillægsydelse. Se bilag 5: Takstafale 2016

Børnehus

Jf. Rammeaftalebekendtgørelsen skal kommuner og region i forbindelse med styringsaftalen drøfte Børnehus. Børnehus Sjælland blev oprettet 1/10-2013 som en del af overgrebspakken og drives af Næstved kommune som skønner at der i 2015 vil være ca. 180 sager.

KKR besluttede i december 2012 at indstille til Socialministeriet, at det regionale Børnehus for region Sjælland skulle ligge i Næstved. Beslutningen indeholdt ikke en satellit. Politiet for Midt- og Vestsjælland havde inden beslutningen tilkendegivet, at de ønskede, såfremt Børnehuset blev placeret i Næstved, at der blev etableret en satellit i Roskilde. Et ønske, som Midt- og Vestsjællands Politi siden har genfremført.

KKR drøftede spørgsmålet om satellit på baggrund af fornyet henvendelse fra Midt- og vestsjællands politi på møde i oktober 2013. Beslutningen var at KKR Sjælland tiltrådte indstillingen, idet man tog orienteringen til efterretning og besluttede at se tiden an i forhold til beslutning om evt. satellit. KKR Sjællands formand meddelte dette til midt- og vestsjællands politi i et brev af 26. marts 2014. I brevet henvises til, at det med drøftelsen af Styringsaftalen for 2016 i sommeren 2015 vil være "naturligt at gøre status for aktiviteterne i Børnehuset".

Næstved Kommune har i vedlagte baggrundsnotat i bilag 11 til rammeaftalen forsøgt at belyse de punkter, der indledningsvis kan være afgørende for overvejelserne om at beslutte en satellit. Sammenfattende kan det siges, at en satellit naturligvis vil reducere transporttiden for borgere og medarbejdere fra de omkringliggende kommuner, samt naturligvis ikke mindst medarbejdere fra Midt- og Vestsjællands politi. Det vil til gengæld være vanskeligere at opretholde et stærkt fagligt miljø.

Udgifterne til såvel etablering som drift af en satellit skal alene afholdes af de 17 kommuner fordelt efter antallet af 0-17-årige. Næstved Kommune anslår forsigtigt etableringsudgifterne til minimum 1,5 mio. kr. og den forventede udvidelse af driftsudgiften til 1 mio. kr. om året.

Notatet er sendt til midt- og Vestsjællands politi med anmodning om bemærkninger med udgangen af maj måned.

Sagen har været drøftet i styregruppen for rammeaftale. Styregruppen lagde generelt vægt på sikringen af et højt fagligt niveau og miljø, og pointerede at der altid vil være transport i fht., højst specialiserede institutioner. Det blev på mødet oplyst, at der er en erfaringsopsamling fra Socialstyrelsen på vej, men denne forventes ikke specifikt at berøre spørgsmålet om satellit.

Bilagsoversigt:

Bilag 1: Appendiks: Rammeaftalens parter, gensidige forpligtelser, mål & principper og kommunernes tilbagemeldinger

Bilag 2: Allonge: Specialundervisning i folkeskolen 2016

Bilag 3: Paragrafområder i rammeaftalen for det specialiserede social-og undervisningsområde

Bilag 4: Tilbudsoversigt 2016

Bilag 5: Takstaftale 2016

Bilag 6: Vejledning til standardkontrakter

Bilag 7: Standardkontrakt for voksenområdet

Bilag 8: Standardkontrakt for børneområdet

Bilag 9: Oversigt over lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Bilag 10: Notat vedrørende lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Bilag 11: Notat om børnehus